

Лана Божић*

Правосуђе без сталне адресе: Хроника селидби београдских судова

Покушаћу да се присетим промена у надлежностима, називима и адресама судова које су се догодиле откако се бавим адвокатуром и откако их памтим.

Далеке 2009. године догодила се чувена реформа правосуђа након које су се судови озбиљно реорганизовали. Дотадашњи општински судови постали су основни, окружни постају Виши и Апелациони судови. Надлежност Првог основног суда је била за територију града Београда, а надлежност Другог за приградске општине. Први основни суд је био у Устаничкој улици, Други основни суд у Палати правде у Савској улици, одељења ванпарнице, извршења и радних спорова били су у здради дотадашњег Трећег општинског суда на Новом Београду.

Затим је у неком тренутку Други основни суд пребачен у зграду бившег Трећег општинског, па се увид у списе вршио у подруму. Извршења су била у баракама поред судске зграде. Зграда Првог основног суда се припремала да прими Прекршајни суд који је и данас тамо у Устаничкој улици, а у Катанићевој улици се сместио Други основни суд (део суда је и даље у Палати правде). Затим је враћен Трећи основни суд који се налази на Новом Београду у згради бившег општинског, али сада су тамо кривица, тужилаштво, ванпарница и радни спорови, док је парница пресељена у зграду на Тошином бунару. Да се ствари додатно закомпликују, Први основни суд је од отприлике 2017. године на Новом Београду у Булевару Николе Тесле, иако је надлежан за Врачар, Звездару, Стари град, Савски венац и Палилулу (додуше људи из Борче брзо стигну преко Пупиновог моста). Међутим, само грађанска одељења Првог суда, док је кривица у Катанићевој улици. Такође, грађанска одељења Другог основног суда су у Катанићевој, али је кривица у Палати правде.

Виши суд у Београду је у овом периоду био смештен прво у Савској улици, па је у току реновирања Палате правде био делом у Тимочкој, а делом у Катанићевој улици. Сада је опет смештен у Палату правде, која, међутим, више није на адреси Савска 17а, већ се налази у Булевару краља Александра I Карађорђевића 17а. Суд се није (поново) селио, већ је промењен назив улице. Два посебна одељења Вишег суда су у Устаничкој улици, у тзв. *Специјали*.

Апелациони, Привредни апелациони, Управни и Врховни суд (некада је носио назив Врховни касациони суд) од 2010. године се налазе у Немањиној улици. Како зграда постаје мала за ове судове, у будућности ће сигурно доћи до нове селидбе судова.

Најновија селидба је Трећег основног суда, који се са Новог Београда сели у Булевар Деспота Стефана, али не цео. Део суда се сели у Тошин бунар. Замислимо само који је то посао спаковати и пребацити све списе који се налазе у једном суду. А да не заборавимо да се неке судске архиве налазе на Вилиним водама.

Привредни суд у Београду је на сталној адреси у Масариковој улици.

У претходном могуће је да сам негде направила грешку, с обзиром на бројне промене које су се десиле. Ипак, било је занимљиво осврнути се и присетити тих промена.

Крагујевац представља одличан пример добро организованог правосуђа. Палата правде, отворена 2022. године, обједињује све судове у једном објекту, што значајно доприноси ефикасности и функционалности. Такав приступ олакшава рад адвокатима, који у Београду често морају да обилазе судове са једног краја града на други. Осим тога, поједностављује техничке аспекте, као што су достављање списка предмета, чиме се избегава дуготрајно "лутање" предмета или експедиције које могу трајати месецима. Овакав пример функционалности не само да унапређује ефикасност, већ и омогућава лакши приступ правди.

Закон о уређењу судова, *Службени гласник РС*, бр. 116/2008-3, 104/2009-3, 101/2010-3, 31/2011-34 (др. Закон), 78/2011-3 (др. Закон), 101/2011-273, 101/2013-8, 40/2015-3 (др. Закон), 106/2015-60, 13/2016-13, 108/2016-4, 113/2017-304, 65/2018-189 (УС), 87/2018-53, 88/2018-80 (УС)

Закон о уређењу судова, *Службени гласник РС*, бр.10/23.

<https://www.danas.rs/vesti/drustvo/u-kragujevcu-danas-svecano-otvorena-palata-pravde-koja-radi-vec-dva-meseca/>, 13. април 2025.

Датум објаве: 17.4.2025. године

*Сви текстови објављени на страници Правне теме на сајту Асоцијације судијских помоћника представљају лични став аутора и нужно не одражавају став Асоцијације судијских помоћника.